

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL.

Nro 43.

Költ Bétsben, Pünkösöd Havának (Májusnak)
29-dik napján 1798-dik Elztendőben.,

Béts.

A' belső és külső. Városok között lévő térségnek nagy része van rakva mostanság mindennap gyalog Katonasággal, mely magát a' lövöldözésben gyakorolja.

A' Cisalpina Respublika' Követe *Marescalchi* Polgár, nem viseltet az olyan Tselédjeivel 3 színű, t. i. zöld, fejer, és veres bokrétát, a' kiket itt vett fel maga mellé: hanem tsupánn azokkal, a' kiket,

Y y

Mediolánumból hozott magával. Tegnap ki volt az Augartenbe sétálni, 's eleget közöngtetett mindenfelé.

A' Hollandiai igazgatás Néhai Helytartójának második Fia Arausioi Fridrik Hertzeg, a' ki Generá'is nálunk, hatod napja érkezett ide vízfza Angliából.

Angliai Tudósítások.

S. Marcou Szigete, mely, Angliához tartozik, nints meszszebb a' Fr. partoktól 5 Ánglus mértföldnél. Ez ellen, a' Helvétziai Fr. Kikötőhelyből Máj. 8 dikánn ötvenhat ágyús-hajók indultak ki, *Muskein* Kapitány' vezérlése alatt, 's vittek magokkal mintegy hat ezer szárazravaló Katonákat is. Erössen rajta voltak, hogy beronthassanak a' Szigetbe, de többszöri próbatételeik után se' mehettek reá: sőt nem kevés veszteséggel verettettek vízfza. — Ugyan is hat Fr. hajót süljesztettek el a' Szigetbélieknek golyóbissaik, 's többet rongáltak meg nem kevés mértékben. Nagyobb veszély is érte volna a' Fr. ákat, ha az onnét nem meszsze állott Ánglus Fregátokkal segítségére mehetett volna a' Szigetnek *Strachan* Úr: de nem mehetett: mert éppen akkor semmi szél nem fújt. Az Ánglusok' vesztesége, egy holtból, és négy sebessekből állott.

Apolló nevű Ánglus Fregát, el vett egy Hollandus Kereskedő-hajót, mely, Su-

rinameból, Amsterdamba szándékozott, kétféle ezer forintnál többet érő gazdag terehvel.

Sok tehetős Irlandusok, a' kik Mezőségen laktak vóit a' zenebona előtt, e' mostani zürzavaros időkbenn, Városokba vették magokat nagyobb bátorságnak okáért. El érték ők tzeljokat az igaz, de a' Közjó' kárával, mivel a' Pártosok annyi- val szabadabban haramiáskodhattak mindenfelé a' Mezőségen. Ily környülállásokban, a' Tipperari nevű vidék' Kormányozója, egy Hirdetményt adott ki, melyben parantsolta, hogy a' Kiköltöztek térjenek vissza hajlékjaikba, óltalmazták azokat, 's adjanak szállást a' Királyi Katonaságnak. A' Hirdetményhez, következő értelmű Utól-írás vagyon ragasztva: „A' Kormányozó, kötelességének tartja, hogy itt közönségesen közönetet mondjon Bundury Afzfzonyságnak, a' ki, két Inassai' segítségével, oly bátran óltalmazta a' maga Házát, 's vissza térítette attól a' Pártosokat, jóllehet már a' külső szobáig hatottak vala bé. Reményli a' Kormányozó, hogy egy ily nemes születésű, szép, és jó erkölcsű Dámanak Hérosi maga-viselete, a' maga-megszégyenlésnek rozsa színű pirosságával fogja el borítani azon Ifjú Hérosoknak halovány ortzáikat, kik, egyszeribe által engedték a' Pártosoknak, mihelyt érkeztek Azok, a' magok jól meg-töltött fegyvereiket 's

nem mertek még csak egyet is el sütni belőlök.

A' Fr. Kiköltözttek, kiknek száma reá megy Angliában 4 ezerre, ajánlották szolgálataikat a' Republikánus Frantziák ellen; de jónak találta a' Ministériom, el nem fogadni azt.

Párisi Tudósítások.

A' Direktóriumból ki-lépett *François Neufchateau* Polgár' helyébe, *Treilhard* Polgár' választatott, a' ki, első Tagja vala a' Frantzia Követségnek Rastadtban.

(Rastadtba, Máj. 17-dik estvéjénn érkezett egy Kurír ezzel a' jelentéssel, a' midőn éppen Teátromban vólt *Treilhard*, kinek szállásához, azonnal két Gránátérosok rendeltettek, tiszteletnek okáért. Máj. 19-dikénn, útnak indúlt *Treilhard* Páris felé, 's helyébe, a' mint Rastadtból írják, *Bourgoing* Polgár vagyon ki-nevezve, a' ki már Mádrítban 's Hamburgban is viselt vala a' Fr. Respublika' részéről Bíztoasságot, és Könyvírásáról is esméretes.)

A' Pruszfiai Udvarhoz egy rendkívülvaló Követet rendelt a' Direktórium, ama' nevezetes *Abbe Sieyes*nek személyében.

A' Ts. Kir. Felség' Rastadti Ministerei vel való traktálásra, *François de Neufchateau* Ex-Direktor vagyon ki-nevezve, de, minthogy ő, a' Fr. Konstitútzió szerént,

a' Direktorságból lett ki-lépése után, el nem távozhatik még két esztendeig a' Fr. földről: tehát nem megy által Rastadtba, hanem azzal által ellenben állapodik meg, Alzátsiának Selz nevű helységében.

Elegyes Tudósítások.

Bonóniából, 's más Olasz Levelek is írják, hogy a' Római Respublika' némely részeibenn, úgymint a' Perugiai tó-meljekén, nem különben Monte Vallando, Assisi, és Spoleto vidékeinn, Viterbóig 's a' t. fel-kelt a' fegyvertfogható Nép, 's hadi-unszoló kiáltásává választotta: Éljen 6-dik Pius Pápa! Már Máj. 10-dikén ostrom alatt tartották ezen Felkeltek Perugia Városát is, kiknek Tisztjeik 's ágyúik is vagynak. A' Fő-Vezérjek Korszikai Fi.

Helvétziában, hatvan ezerre akarják nevelni Ármádiájok' számát a' Frantziák: mert a' Földnépe nagy mértékben nyilatkoztatja még ott az új Konstitútzióval való meg nem elégedését, egyébképpen is, de kivált a' sok Szabadságfáinak ki vagdalása által. A' Solothurni Kántonban, Olten vidékén ki-akarták a' Mezőségi Lakosok, Mengaud Fr. Polgárt vonni a' hintájából, 's meg árestálni.

Szebenből Máj. 14-dikén: — „Erdélyben a' Tavasz, alkalmasint nedves, Előbb, meleg napjaink jártak, de most hidegebbek; mindazáltal termékeny esztendőt reménylünk.“

Oláh - Országgal szép egyességben élünk. A' kereskedés, rendszerént való folyamatjában vagyon.

A' Vidini pártos Basárol, *Passman Ogulról*, sokan úgy vélekedtek az ide való Görögök közzül, hogy annak mozgásai, nem egyebek állortzánál, a' mely alatt szándékozik a' Török Udvar hozzá készíteni magát, bizonyos tzeljának eléréséhez, de ez a' vélekedés naponként enyészik.

Az úgy nevezett Köhalmi Szász Széknek Lebelang nevű falujánál történt egynehány Hónapokkal ez előtt, hogy a' mint egy beteges Pásztor-legény, a' falú' bivaljait egy hegyes helyen legeltetné; egy a' bivaljai közzül meg-hevergödzvén magát valamely motsárban, abból a' jukból, melyet a' szarvával tsinált a' földben, egy gyenge folyású, de tiszta vizű patakotska kezdett tsergedezni. Az Iffjúnak kívánsága jött inni abból a' vízből, melyet, mint-hogy jó ízűnek talált, gyakrabban is ivott belőle. Már régen nem kívánta vala az ételt: de ezen víz után ehés kezdett lenni. A' hasa, mely meg vólt keményedve 's fel-puffadva, szépen le-lohadt. Ábrázatja, a' sárga szín helyett, természeti egészséges színt öltözött magára. Ily szerentsés példánn, el indulván más Betegek is, ittak a' vízből, némelyek, egész; mások, fél haszonnal. A' midőn már mindég több több emberek gyűltek vólna a' vízhez, és azt hordókban 's üvegekben is hordták

vólna mindenfelé tsoportosan: méltónak találtatott, hogy ide való Orvos-Doktor Wolf Úr által meg vizsgáltsák a' víz, Chémiai módra. Meg is vizsgálattott, de úgy találtatott, hogy semmi különös hasznót nem lehet nékie tulajdonítani más közönséges forrás vizek felett, sőt hogy jobbak is vannak nála. Azonban az egygyügyű Nép közzül nem szüntek még meg mai napig is sokan táborozni a' víz körül, 's az Oláhok között az a' vélekedés kezdett el terjedni: hogy tsak az olyanoknak nem használna a' víz, a' kik nagy bűnösök. Egy Tzigány még ütlekeket is kapott tőlök mostanság, azért: mivel a' mint meg akarta vízzel tölteni a' palatzkját, tsak tsepegni kezdett a' víz, mely, folyt annak előtte. Ezt látván t. i. az Oláhok, oly hiedelemben vóltak, hogy a' Tzigány' bűnei miatt egézfzenn bé fogna dugulni a' forrás. — Szokássá vált az is, hogy valaki, erőtlendéséből lehető ki-épülése végett, ezen vízhez ment, az ott lévő tserében hagyott valamely darabot az ingéből, lábravalójából, vagy más öltözetéből. — Wolf Doktor' Értekezése ezen vízről, tegnap előtt jött Világ' eleibe, melynek reményleni lehet oly foganatját, hogy a' Lebelang-meljéki víz' tsudálatos erejéről való vélekedés, mely mintegy négy Hónapig, de tsak az egygyügyűbbek között uralkodott, egézfzen el fog enyészni.

Rastadtból Máj. 19-dikénn: — „*Bers*
nadotte Generális, parantsolatot vett a'
 Fr. Direktóriumtól, hogy innét menjen ál-
 tal Straßburgba, 's már vóltaképpen által
 is ment.

Rastadtból Máj. 20-dikénn: — „A'
 Fr. Követséghez nem küldődött még által a'
 Nemet Birodalmi Deputátzió válaszfza: de
 már a' Ts. K. első Minister Gróf *Metter-*
nich kezénél vagyon, 's mind az ide való,
 mind más Újságokban is ki-hirdettetett.
 Fundálja magát ezen válaszf, a' Nemzetek
 által eleitől fogva meg-esmértt igazságo-
 konn, és a' Frantzia Követségnek előbbe-
 ni maga-nyilatkoztatásainn.“

„Ehrenbreitstein Várára nézve, oly
 egyességre léptek vala a' Ts. K. és a' Fr.
 Seregek egymással a' múltt esztendőbenn,
 hogy tsupán a' tulajdonképpen való hadi
 készületeket nem szabad bé-vinni a' Várba;
 egyebet ellenben mindent lehet. Ki vólt
 szabadva abban az egyességben az is: meny-
 nyire közelíthetnek a' Fr. szélső 'Strázsák
 a' Várhoz. Ezenn Kötésnek szentül való
 meg-tartására, hathatóssan emlékeztette Ts.
 K. Feldmarschalllieutenánt Báró *Städler*, a'
 Moguntziai Frantzia Sereg' Vezérét *Hatry*
 Generálist, egy nyomos Levelében, me-
 lyet Máj. 8-dikénn útasított hozzá; Batá-
 viának Friedberg nevű Városából.“

Küldjük a' Pannoniæ Luciusnak C.
 Arkussát.